

## Shehecheyanu on Yom Ha'atzmaut

### **1. ר' יהודה לייב מיימון<sup>1</sup>, למען ציון לא אחשה ע' 10**

Regarding Shehecheyanu this is, as is well known, a bracha that any person can recite at a time when there is joy in their domain and in their heart, and this is entirely dependent on the mindset of that person.

בנוגע ל"שהחיינו" זוהי כידוע ברכה שיכול כל איש לברך בשעה שהשמחה במעונו ובלבבו וזה תלוי לגמרי בדעתו של אדם

### **2. רב בן-ציון עוזיאל<sup>2</sup>, שו"ת משפטי עוזיאל חלק ח ס' כג**

And it is correct for us to establish this bracha and recite it in full while using the name of G-d, because all the inhabitants of the land of Israel fled from this oppression which was [at the time] encroaching upon being a danger of death for both individuals and the wider community, where the alien (British) government placed no value on our blood and even pursued any one of us carrying a weapon with the threat of death penalty, such that we were unable to even protect ourselves. And so, had it not been for the declaration of the State which unified the entire Jewish Yishuv into one unit to gather together and to stand up for our own lives, then the many armies of the countries around us would have joined with our enemies in the land, at which time the waters would have carried us off and the torrent would have swept up into the seething waters. For in such a situation, it is certainly required and necessary to praise [G-d] by invoking the name of G-d for redeeming us and for giving us life and sustaining us to this day, in the same manner that we recite a blessing upon a public miracle by invoking the name of G-d.

...In the case of Shehecheyanu, which is required in all instances where there is joy, we find that there is no halakhic innovation here [by requiring its recitation]. Instead, it is a clearly codified halakha that we should praise G-d for the joy of our salvation and for redeeming us from death to life.

...This is not a doubtful bracha. Instead, it is certainly a mitzvah [to recite the bracha] according to everyone.

ושפיר שרי לן לתקן ברכה זאת בשם ומלכות ביום זה, שכל תושבי א"י נמלטו משעבוד זה שהיה כרוך בסכנת מות ליחידים וגם לציבור כולו, שהשלטון הזר (= הבריטי) שהפקיר את דמינו, וגם רדף בעונשי מות כל נושא נשק, לבלי נוכל אפילו להגן על עצמנו, ולולא הכרזת המדינה שאיחדה את כל הישוב היהודי לחטיבה אחת, להיקהל ולעמוד על נפשם, כי אז שטפנו המון צבאות המלכים שמסביבנו שנתוספו על אויבנו בארץ, ואזי המים שטפנו נחלה עבר על נפשנו המים הזדונים, ועל כגון זה ודאי שצריך ומחוייב להודות בשם ומלכות לגואלנו ה' צבאות שמו, שהחיינו וקיימנו ליום הזה, כמו שמברכים אניסא דרבים בשם ומלכות.

...בברכת שהחיינו שהיא מחויבת בכל דבר שיש בו שמחה, מצאנו דאין כאן חידוש הלכה, אלא זאת היא הלכה פסוקה להודות לה' אשר שמחנו בישועתו ופדה אותנו ממות לחיים.

...ואין כאן ספק ברכה, אלא ודאי מצוה לדברי הכל.

<sup>1</sup> Rabbi Yehuda Leib Maimon (1875-1962)

<sup>2</sup> Rabbi Ben-Zion Meir Hai Uziel (1880-1953)

**3. תלמוד בבלי מסכת עירובין דף מ עמוד ב**

Rabba said: When I was in the house [of study] of Rav Huna, we raised the dilemma: What is [the halakha with regard] to saying the bracha of time on Rosh HaShana and Yom Kippur? [Do we say that] since [these Festivals] come at fixed times we recite the bracha, or perhaps, that since they are not called pilgrim Festivals we do not recite [it]? [Rav Huna] did not have [an answer] at hand. When I came to the house [of study] of Rav Yehuda, he said: I recite the bracha on time [even] on a new gourd [and I certainly recite it on Rosh HaShana and Yom Kippur]. I said to him: I have no dilemma [about the fact that one has the] option of [reciting it]; the dilemma I have is [about whether there is an] obligation? [Rav Yehuda] said to me that it was Rav and Shmuel who both said: One recites [the bracha on] time only on the three pilgrim Festivals.... The halakha is that one recites [the bracha on] time on Rosh HaShana and on Yom Kippur, and the halakha is that one may recite the bracha on time even in the market, as it does not require a cup of wine.

ואמר רבה כי הוינא בי רב הונא איבעיא לן מהו לומר זמן בראש השנה וביום הכפורים כיון דמזמן לזמן אתי אמרינן או דילמא כיון דלא איקרו רגלים לא אמרינן לא הוה בידיה. כי אתאי בי רב יהודה אמר אנא אקרא חדתא נמי אמינא זמן א"ל רשות לא קא מיבעיא לי כי קא מיבעיא לי חובה מאי א"ל רב ושמואל דאמרי תרווייהו אין אומר זמן אלא בשלש רגלים... והלכתא אומר זמן בר"ה וביוה"כ והלכתא זמן אומר אפילו בשוק:

**4. תלמוד בבלי מסכת שבת דף כג עמוד א**

Rav Ḥiyya bar Ashi said [that] Rav said: One who lights a Hanukkah light must recite a blessing. And Rabbi Yirmeya said: One who sees a burning Hanukkah light must recite a blessing. Rav Yehuda said: The first day of Hanukkah, the one who sees [burning lights] recites two blessings, and the one who lights recites three [blessings]. From there on, the one who lights recites two [blessings], and the one who sees recites one [blessing]. The Gemara asks: What blessing does he omit [on the other days]? The Gemara answers: He omits [the blessing of] time. And let us omit the blessing of the miracle? [The] miracle is [relevant on] all of the days.

א"ר חייא בר אשי אמר רב המדליק נר של חנוכה צריך לברך ורב ירמיה אמר הרואה נר של חנוכה צריך לברך אמר רב יהודה יום ראשון הרואה מברך ב' ומדליק מברך ג' מכאן ואילך מדליק מברך שתיים ורואה מברך אחת מאי ממעט ממעט זמן ונימעוט נס כל יומי איתיה.

**5. רב משולם ראטה<sup>3</sup>, שו"ת קול מבשר חלק א ס' כא**

What comes out in terms of the law on this matter is that on the day when a miracle occurred to the entire people of Israel, where they went from death to life and from subjugation to freedom, and as such a festive day was established that is Yom Ha'atzmaut, according to the Pri Chadash one should not recite Shehecheyanu, while according to the Meiri (which the Pri Chadash did not see and as such we do not

תבנא לדינא בנידון דידן, ביום שנעשה בו נס לכל ישראל ממיתה לחיים ומעבדות לחירות והוקבע ליו"ט היינו יום העצמאות, לדעת הפר"ח אין לברך שהחיינו ולדעת המאירי (שהפר"ח לא ראה את דבריו ובכהאי גוונא לא אמרינן הלכה כבתראי,

<sup>3</sup> Rabbi Meshulam Rath (1875-1962)

presume that the law follows the later halakhic authority, as is known), and Rabbi Yaakov Emden, and R. I Molcho, and the author of the book Mishna Brura, it is necessary to recite Shehecheyanu. And if you recite Shehecheyanu prior to saying Hallel, like Rabbi Shlomo of Vilna writes, it is possible that this would be effective even according to the Pri Chadash.

...What comes out from all this in terms of the law is that while it is not possible to require every person to recite the Shehecheyanu on Yom Ha'atzmaut, nonetheless whoever wishes to say the bracha may do so and there is no concern whatsoever of reciting a bracha in vain. Moreover, whoever knows within themselves that they are pleased and joyous from the event of establishing the State on that day that it was established as a festive day, then their bracha is obligatory, rather than merely optional. And it is proper to recite the Shehecheyanu just prior to saying Hallel, that is before the bracha of Hallel if you say Hallel with a bracha (which is permissible as I have proven above) or before the recitation of Hallel if you say Hallel without a bracha.

כידוע) ומהריעב"ץ והר"י מולכו ובעל ס' משנה ברורה צריכים לברך שהחיינו. ואם יברכו שהחיינו לפני אמירת הלל כמ"ש מהר"ש מווילנא אפשר דשפיר דמי גם לדעת הפר"ח.

...העולה מכל זה לדינא, אף כי אין להטיל חובה על כל איש שיהיה צריך לברך שהחיינו ביום העצמאות, אבל כל מי שרוצה לברך הרשות בידו ואין בזה שום חשש של ברכה לבטלה, וכל מי שיודע בעצמו שנהנה ושמח במאורע של תקומת המדינה ביום ההוא שהוקבע ליו"ט אין ברכתו רשות אלא חובה. ונכון להסמיק ברכת שהחיינו לאמירת הלל, היינו לפני ברכת הלל אם אומרים את ההלל בברכה (לפי שורת הדין כמו שהוכחתי לעיל) או לפני התחלת אמירת הלל אם אומרים הלל בלא ברכה.

## 6. רב יהושע מנחם אהרנברג<sup>4</sup>, קול תורה

Even though I myself have explained... that it is a mitzvah to make a simcha and a festive day, and even to recite Hallel [on Yom Ha'atzmaut], where did anyone get the idea that it would be permissible to recite Shehecheyanu? Who said that [Yom Ha'atzmaut] is greater than Chanukah and Purim when, were we not to recite Shehecheyanu on the mitzvot that our Sages instituted for those days, we would not have made a [Shehecheyanu] on the essence of the day, as the Pri Chadash has explicitly written.

...In truth, the case in point is in no way comparable to Chanukah. In that case, they established the days of Chanukah on those very days that the miracle occurred, and given this, the timing [of the festival of Chanukah] has significance just like the Pilgrim festivals. However, this is not the case with our Chag Ha'atzmaut. Who has gone up [to Heaven] and come back to say that on the 5<sup>th</sup> of Iyar a miracle happened? In fact, it is much more logical to argue that the day of the miracle was the 17<sup>th</sup> of Kislev [5708, corresponding to the 29<sup>th</sup> of November 1947] – the day when God placed into the heart of the nations to release the land of Israel for us [through the UN Partition Plan]. More likely, the major miracle occurred on the day that we Israel were strengthened

אף כי אני בעניי ביארתי... שמצוה לעשות ויו"ט ואף לומר הלל אבל לברך זמן מהיכא תיתי לומר כן מי עדיף מחנוכה ופורים דאי לא מברכין זמן על המצוות שתקנו חכמים באותן הימים לא היו מברכין על עיצומו של היום כמ"ש להדיא בפר"ח.

... באמת אין הנדון דומה כלל לחנוכה דהתם תקנו יומי דחנוכה באותן הימים עצמם שנעשה בהן הנס וכיון שכן יש להזמן חשיבות כמו הרגלים, משא"כ בחג העצמאות שלנו מאן סליק לעילא ואתי ואמר שביום ה' באייר נעשה הנס דיותר מסתבר שיום הנס היה בי"ז כסלו יום שנתן הקב"ה בלב האומות לשחרר את ארץ ישראל בשבילנו, ויותר נכון שעיקר הנס נעשה ביום שגברו ישראל ונצחו על אויביהם מסביב או אולי באיזה יום אחר אשר אנחנו לא הרגשנו

<sup>4</sup> Rabbi Yehoshua Menachem Ehrenberg (1904-1976)

and overcame their enemies. Alternatively, it may have been another day that we did not even realise since a person is unable to recognize the miracles that occur to them. But on the 5<sup>th</sup> of Iyar, there was no miracle. Instead, since it was that specific day that the decision was made for the rule of the (British) ended, they chose this day as a day to celebrate and to remember the miracle that was done for us at some previous time. As such, how can be recite 'and has brought us to this time' on this day?

...And it is insufficient to claim that one can bless 'and has brought us to this time' since this was the day when the decision of the nations came into fruition because from then on the nations were not subjugating us. This is absurd, since the nature of Shehecheyanu is to celebrate a new experience that comes around on an annual basis and that brings you joy, which is not the case simply by being freed from subjugation, because this would apply every day.

We learn that even though it is a rabbinic duty [to recite the bracha], the duty to recite Shehecheyanu rests not only on the festive days of G-d that the Torah refers to as Mikrai Kodesh, but also on rabbinic festivals on which Shehecheyanu should be recited, and [therefore, with reference to Yom Ha'atzmaut], even if this is not considered as a duty, at least let it be considered as something that is permitted to do... If [the recitation of Shehecheyanu on Yom Ha'atzmaut] is not [comparable to] the Shehecheyanu recited on the Pilgrim festivals, it should be regarded as the Shehecheyanu recited for the inner joy felt when purchasing new items and other similar things... Therefore, every festival that has been established by the community as an expression of praise for the miracles of the Creator and for His wonders who has redeemed us and who has redeemed our land and our birthplace from all of our many enemies, and having established the duty to establish festive days for such miracles and specifically for the realisation of the vision of our redemption, whatever time that is established on an annual basis [for such celebration] **demand**s that we recite the Shehecheyanu bracha, just like Chanukah ad Purim on which [Shehecheyanu is recited] for the festive day itself... The Halakhic sources **obligate** the recitation of the Shehecheyanu bracha while invoking the name of God on Yom Ha'atzmaut by all those who feel in their soul on this day the true joy of a festival.

<sup>5</sup> Rabbi Shlomo Goren (1917-1994)

בו דאין בעל הנס מכיר בנסו, אבל בה' אייר לא הי' שום נס אלא שמ"מ כיון שהוא יום מסוים שבו קבלה החלטת האומות את תקפה בחרו ביום הזה לעשות אותו יום משתה ושמחה לזכר הנס שנעשה לנו באיזה יום מן הימים שאין אתנו יודע מתי הי' וא"כ איך אנו יכולין לברך על שהגיענו לזמן הזה.

... ואין לומר דמ"מ יכול לברך שהגיענו לזמן שיצאה החלטת האומות לפועל שמאותו היום ואילך אין האומות משעבדין בנו הא בורכא דלא שייך ברכה זו רק כשזוכה בדבר חדש הבא מזמן לזמן ושמח בו משא"כ שמחת השחרור בכל יום מימות השנה איתא.

### 7. רב שלמה גורן, הצופה

נמצינו למדים, שעל כל פנים מדבריהם, החובה לברך "זמן" לא רק על מועדי ה' מקראי קודש שבתורה, אלא גם יום טוב שהוא מדרבנן אומרים בו זמן, ואם אין זו חובה תהא זו רשות... ואם אין זה זמן כמו ברגלים, תהא זו ברכת "שהחיינו" כמו על שמחת הנפש בכלים חדשים... ולכן כל יום טוב לאחר שנקבע ע"י הציבור כהודיה על נסי הבורא ונפלאותיו, שגאלנו וגאל את ארצנו-מולדתנו מכל אויבינו הרבים, ואחר שנתבררה חובת התורה לקבוע יום טוב על נסים אלו וראשית קיום חזון גאולתנו, כל שקבוע לו זמן מדי שנה בשנה, **חייבים** אנו לברך בו שהחיינו, כמו בחנוכה ובפורים על היום טוב בעצמו... מקורות ההלכה **מחייבים** אמירת ברכת שהחיינו בשם ומלכות ביום העצמאות לכל מי שמרגיש בנפשו ביום זה שמחה אמיתית של יום טוב

**8. רב משה צבי נריה<sup>6</sup>, הצופה**

If we look closely at the second source to the Meiri on Tractate Megillah and see there the continuation of his words, it is clear that not only did the Meiri disagree with this position and disqualify it completely in relation to Purim, but he also revoked what he seemed to conclude upon in [his commentary to] Tractate Shabbat in relation to Chanukah... The Meiri established that Shehecheyanu doesn't refer to the day itself, and that his previously cited opinion is incorrect... How is it possible to come and establish that the Shehecheyanu blessing "on Chanukah and Purim is on the festive day itself" – an opinion that even the single source that he quoted reversed and revoked? And how is it possible to render a halakhic ruling on the basis on this opinion that conflicts with the opinion of the Rambam and the Shulchan Aruch? Only Rabbi Shlomo Goren has answers!

המעין במקור השני, במאירי למס' מגילה, ורואה שם את המשך דבריו יונח כי לא רק שהמאירי חולק על דעה זו ומבטל אותה לגמרי ביחס לפורים, אלא שהוא גם חוזר בו ממה שנטה להסכים במסכת שבת ביחס לחנוכה.... המאירי קובע שאין מקום לברכת שהחיינו על היום עצמו, והדעה הקודמת דחוייה היא.. כיצד אפשר לבוא ולקבוע שברכת שהחיינו "בחנוכה ובפורים היא על היום טוב עצמו" – דעה שגם האחד שהביאה חזר וביטל אותה? וכיצד אפשר לפסוק הלכה על פי דעה זו שהיא בנגוד לדעת הרמב"ם והשולחן ערוך? – להרב שלמה גורן פתרוני.

**9. רב עובדיה הדיה<sup>7</sup>, שו"ת ישכיל עבדי חלק ו אורח חיים סימן י**

On that very day of the declaration of the State, no miracle occurred whatsoever.... On the contrary! It was on that very day when the declaration of the State was made known to the Arab nations that they all gathered upon the Jewish nation and initiated war upon us.

בעצם היום ההוא של ההכרזה על המדינה לא אירע שום נס.... אדרבה בו ביום כשנודע לעמי ערב על הכרזת המדינה, חברו כולם על עם ישראל, ופתחו עליהם במלחמה.

**10. רב עובדיה יוסף<sup>8</sup>, שו"ת יביע אומר חלק ד אורח חיים סימן נ אות ה**

Therefore, regarding [Rabbi Rath's] reliance upon in his responsa Kol Mevasser (Siman 21) in absolute terms on the ruling of the Rivash and his supporters who wrote that the principle of safek brachot lehakel does not apply to the Shehecheyanu bracha, and based on this they permitted the recitation of Shehecheyanu on Yom Ha'atzmaut, and as such some other scholars of our time relied on this opinion, the fact is, as I have explained based on the rulings of the Rishonim and Acharonim cited, according to the true voice of the prophets who have ruled that the principle of safek brachot lehakel does apply to Shehecheyanu, certainly one should not rely upon the ruling of the Kol Mevasser to recite a bracha in vain G-d forbid, neither in the case of Shehecheyanu, nor in the case of Hallel, especially given the known severity of reciting a bracha levatala.

ולכן מה שסמך בשו"ת קול מבשר (סי' בא) סמיכה בכל כחו ע"ד הריב"ש וסיעתו שבדין ברכת שהחיינו לא שייך הכלל דספק ברכות להקל, וע"פ זה הרשה לברך שהחיינו ביום העצמאות, וסמכו עליו קצת מחכמי זמנינו, לפי המבואר מפי להקת הפוסקים ראשונים ואחרונים הנ"ל חבל נביאים דס"ל שגם בברכת שהחיינו שייך הכלל דספק ברכות להקל, ודאי שאין לסמוך ע"ד הקול מבשר לברך ברכה לבטלה ח"ו, לא לענין ברכת שהחיינו, ולא לענין ברכת ההלל, ונודע חומר איסור ברכה לבטלה.

<sup>6</sup> Rabbi Moshe Tzvi Neriah (1913-1995)

<sup>7</sup> Rabbi Ovadia Hedaya (1889-1969)

<sup>8</sup> Rabbo Ovadia Yosef (1920-2013)

Regarding the recitation of Shehecheyanu, which is much simpler to address [than the previous complex analysis concerning the recitation of Hallel] it does not require a deep analysis, and based on what we have previously explained in Volume 2 of 'Mekor Chaim' in Ch. 92, that 'in instances where there is a doubt whether a person is duty-bound to recite the Shehecheyanu bracha or not, even though it is a clear rule with all other brachot that safek brachot lehakel, in the case of the Shehecheyanu bracha whose entire expression is rooted in the inner joy of a person, certainly a person can recite the bracha if they are truly joyous, and they can recite a bracha to the blessed G-d on bringing him for keeping him alive and for sustaining him until this time'.

... It is therefore clear that someone who recites Shehecheyanu on the 5<sup>th</sup> and 28<sup>th</sup> of Iyar as an expression of their feelings of true joy is doing a mitzvah, and certainly there is no concern for a bracha levatala whatsoever.

## **11. רב חיים דוד הלוי<sup>9</sup>, דת ומדינה**

ולענין ברכת שהחיינו הוא דבר פשוט ביותר ואינה צריכה לפניו וכפי מה שכבר ביארנו בחלק ב' מספר מקור חיים בפרק צ"ב במקום שיש ספק אם נתחייב אדם בברכת שהחיינו או לאו אף שבכל הברכות הלכה פשוטה היא סמך ברכות להקל הנה לגבי ברכת שהחיינו שכל עיקרה בא על שמחת הלב ודאי יכול הוא לברך אם שמח הוא באמת ומברך לה' יתברך על שהחיינו וקיימו עד הזמן הזה.

... ולכן ברור שהמברך ברכת שהחיינו ביום ה' וכ"ח אייר מתוך רגשות שמחה של אמת מצוה הוא עושה ועכ"פ חשש ברכה לבטלה ודאי שאין כאן כלל ועיקר אף גם זאת אם תבוא על כך הסכמת הרבנות הראשית לישראל יוכל כל אדם לברך ברכת שהחיינו על כל פנים כשם שמברכים בחנוכה ופורים.

## **12. רב דוד שלוש<sup>10</sup>, שו"ת חמדה גנוזה חלק א סימן כא**

Therefore, the best advice I can give is to put aside a new garment or a new fruit [for Yom Ha'atzmaut], and to recite on it Shehecheyanu, and at the same time, to intend that this [bracha] also will apply to the day.

לכן זאת העצה היעוצה להכין בגד חדש או פרי חדש ולברך עליו שהחיינו, ולכוון גם על היום.

<sup>9</sup> Rabbi Hayyim David Halevy (1924-1998)

<sup>10</sup> Rabbi David Shloush (1920-2016)